

Ježíšovo poselství sedmi sborům

Texty na tento týden

Zj 2,8-29; Zj 3,1-22; Zj 14,12; Iz 61,10

Základní verš

„Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn.“ (Zj 3,21)

Z Patmosu Ježíš poslal prostřednictvím Jana poselství svému lidu v sedmi sborech. Přestože se tato poselství týkají sborů v Malé Asii v prvním století, prorocky prostřednictvím symbolů poukazují na stav církve v celém průběhu dějin.

Pozorné porovnání poselství sedmi sborům ukazuje, že všechna mají stejnou strukturu. Každé začíná označením sboru, kterému je poselství určeno. Druhá část začíná slovním spojením „Toto praví...“, ve kterém se Ježíš představuje. Používá přitom symboly, které najdeme v první kapitole. Ježíšovo představení se je pro každý sbor jedinečné a koresponduje s potřebami jednotlivých společenství. Ježíš takto poukazuje na svou schopnost pomoci jim právě v jejich problémech a potížích. V další části Ježíš hodnotí situaci v daném sboru a pak dává radu, jak se společenství věřících může dostat ze svých problémů. Každé poselství nakonec končí zaslíbením vítězství a výzvou k naslouchání poselství, které sborům říká Duch svatý.

Jak jsme již viděli v minulé lekci při našem pohledu na dopis prvnímu sboru v Efezu – a jak uvidíme tento týden při studiu poselství zbylým šesti sborům – uvědomíme si, že Ježíš nabízí naději a odpovědi na problémy, které jednotlivé sbory trápí. Pokud Ježíš dokázal přinést naději tehdy, zcela určitě ji může přinést i nám dnes.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

KRISTOVO POSELSTVÍ DO SMYRNY A PERGAMU

Neboj se toho, co máš vytrpět. Hle, ďábel má některé z vás uvrhnout do vězení, abyste prošli zkouškou, a budete mít souzení po deset dní. Bud věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života. (Zj 2,10)

Proto se obrať! Ne-li, brzo k tobě přijdu a budu s nimi bojovat mečem svých úst. (Zj 2,16)

Osobní studium

Smyrna byla nádherným a bohatým městem, ale také centrem nařízeného uctívání císaře. Odmítnutí podřídit se požadavkům příkazu poklonit se vládci říše jako božské bytosti mohlo vést nejen ke ztrátě občanských práv, ale také k pronásledování a mučednické smrti.

Přečti si text [Zj 2,8–11](#). Jakým způsobem se Ježíš představuje sboru ve Smyrně? Jak to souvisí se situací věřících v tomto sboru? Jaké varování v souvislosti s budoucností Ježíš vyslovuje na adresu sboru ve Smyrně?

Poselství sboru ve Smyrně můžeme prorocky aplikovat na církve v poapoštolském období, kdy byli křesťané vystaveni krutému pronásledování ze strany Římské říše. Symbolických „deset dní“ zmíněných ve verši Zj 2,10 ukazuje pravděpodobně na desetileté pronásledování na sklonku vlády císaře Diokleciána od roku 303. Toto pronásledování trvalo až do roku 313, kdy císař Konstantin I. (Veliký) vydal Milánský edikt, kterým zrovnoprávnil křesťanství s ostatními náboženstvími, a tak zajistil křesťanům náboženskou svobodu.

Město Pergamon bylo centrem různých pohanských kultů, včetně kultu Asklépia, řeckého boha lékařství a uzdravení. Často byl nazýván také „zachránce“ a jeho symbolem byla hůl s hadem. V Pergamu se na-

cházela jeho svatyně Asklépion. Přicházeli sem lidé z celé Římské říše, aby zde hledali uzdravení. Podobně jako ve Smyrně, i zde bylo povinné uctívat císaře jako boha. To je zřejmě i smysl narážky v textu, že křesťané v Pergamu žijí ve městě, „kde je trůn satanův“.

Přečti si text [Zj 2,12–15](#). Jak se Ježíš představuje sboru v Pergamu? Jak se vyjadřuje k duchovní situaci v tomto sboru?

Křesťané v Pergamu byli vystaveni různým pokušením, která vycházela jak zevnitř církve, tak i z okolního světa. Přestože většina z nich zůstávala věrná, někteří – známí jako „Nikolaité“ – obhajovali kompromisy s pohanstvím, díky kterým chtěli předejít pronásledování. Podobně jako Balaám, který odpadl od víry a sváděl Izraelce k hříchu vůči Bohu na cestě do zaslíbené země ([Nu 31,16](#)), i tyto věřící považovali za pohodlné, či dokonce výhodné udělat ústupky ve své víře. A přestože koncil v Jeruzalémě odmítl „obětované modlám“ a „smilstvo“ ([Sk 15,29](#)), Balaámovo učení vedlo členy církve k odmítnutí tohoto rozhodnutí. Jediná rada, kterou Ježíš nabídl sboru v Pergamu zněla: „Obrať se!“ ([Zj 2,16](#)).

Sbor v Pergamu je prorockým obrazem církve v období přibližně v letech 313 až 538. I když někteří členové církve zůstávali věrní, docházelo k rychlému duchovnímu úpadku a celkovému odpadnutí.

Aplikace

Jak rozumíš Ježíšovým slovům „nezapřel jsi víru ve mne“ ([Zj 2,13](#); [14,12](#))? Co všechno je třeba, abys ty sám dokázal odolat a nesklouzl k tomu, že „zapřeš víru“? Jak může být člověk „věrný až do smrti“ ([Zj 2,10](#))?

KRISTOVO POSELSTVÍ DO THYATIR

¹⁹Vím o tvých skutcích, lásce a víře, službě a vytrvalosti; vím, že tvých skutků je čím dál více. ²⁰Ale to mám proti tobě, že trpíš ženu Jezábel, která se vydává za prorokyni a svým učením svádí moje služebníky ke smilstvu a k účasti na modlářských hostinách. ²¹Dal jsem jí čas k pokání, ale ona se nechce odvrátit od svého smilstva. ²²Hle, sešlu na ni nemoc a do velikého soužení uvrhnu ty, kdo s ní cizoloží, jestliže se od jejích činů neodvrátí. (Zj 2,19–22)

Osobní studium

V porovnání s ostatními městy zmíněnými ve Zjevení nebyly Thyatiry ve starověku nijak politicky nebo kulturní významné. Dokonce ani o církvi v Thyatirech nevíme nic určitého. Když chtěl někdo v Římské říši obchodovat nebo podnikat, musel patřit do nějakého cechu nebo obchodního spolku. O Thyatirech víme, že se toto pravidlo používalo velmi přísně. Členové cechů se museli účastnit pravidelných svátků a chrámových obřadů, které často zahrnovaly nemravné aktivity. Když se někdo odmítl těmto pravidlům podřídít, čekalo ho vyloučení z obchodního spolku a hrozily mu ekonomické postihy. Pro křesťany to znamenalo, že si museli vybrat: buď udělají kompromis a podřídí se, nebo budou pro svou víru v evangelium vyloučení z cechu, a tak přijdou o svůj zdroj obživy.

Přečti si text Zj 2,18–29. Jak se Ježíš v těchto verších představuje svému lidu (viz také Da 10,6)? Za které přednosti chválí Kris-

tus věřící v Thyatirech? Jakým problémům tito věřící čelí a za co je Ježíš kárá?

Podobně jako křesťané v Pergamu, i věřící v Thyatirech byli vystaveni tlaku dělat kompromisy. Jméno „Jezábel“ odkazuje na manželku krále Achaba, který přivedl Izraelce k odpadnutí (1Kr 16,30–33). Ježíš vykresluje Jezábel jako duchovní nevěstku (Zj 2,20). Ti, co zradili pravdu a přisvojili si „nečisté“ pohanské myšlenky a praktiky, se spolu s ní dopouštěli duchovního smilstva.

Sbor v Thyatirech symbolizuje situaci křesťanství ve středověku (538–1565). Nebezpečí nepřicházelo zvenčí, ale zevnitř. Důraz na tradici postupně zcela vytlačil Bibli, kněží a ostatky svatých nahradili Kristovo kněžství a skutky se považovaly za prostředek záchrany. Ti, co odmítali zvrhlé a zkažené vlivy, byli pronásledováni, a dokonce zabíjeni. Několik století nacházela pravá církev své útočiště na pustých místech (Zj 12,6.13.14). Ježíš však zároveň chválí sbor v Thyatirech za víru a lásku, skutky a službu. Poukazuje to na reformaci a začátek návratu k Bibli.

Aplikace

Uvažuj o následujících slovech: „Jenom se pevně držte toho, co máte, dokud nepřijdu“ (Zj 2,25). Co pro tebe znamenají tato slova – osobně i ve vztahu k celé církvi? Jakého Ježíšova daru se máme v této souvislosti držet?

KRISTOVO POSELSTVÍ DO SBORU V SARDÁCH

³Rozpomeň se tedy, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a čiň pokání. Nebudeš-li bdít, přijdu tak, jako přichází zloděj, a nebudeš vědět, v kterou hodinu na tebe přijdu. ⁴Přece však máš v Sardách několik osob, které svůj šat nepotřísnily; ti budou chodit se mnou v bílém rouchu, protože jsou toho hodni. (Zj 3,3,4)

Osobní studium

Sardy měly velkolepou historii. Ale v době Římské říše mělo už město své nejvýznamnější dny dávno za sebou. A přestože Sardy byly stále bohaté, jejich sláva vycházela spíše z minulosti než ze současné reality. Starověké město bylo vybudováno na strmém pahorku a bylo téměř nedobytné. A protože obyvatelé se cítili bezpečně, městské hradby byly jen nedbale hlídány.

Přečti si text Zj 3,1–6 spolu s verši Mt 24,42–44 a 1Te 5,1–8. Jakou výzvu dává Ježíš křesťanům v Sardách, aby se napravila jejich duchovní situace? Jak Ježíšovo varování, aby „bděli“, souvisí s historií města?

Přestože Ježíš s potěšením konstatuje, že v Sardách má pár věrných, většinu věřících pokládá za duchovně „mrtvé“. Sbor v Sardách sice neobviňuje ze žádného otevřeného hříchu nebo odpadnutí (na rozdíl od věřících v Per-

gamu a Thyatirech), ale jejich problémem je duchovní lhostejnost.

Poselství sboru v Sardách prorocky rezonuje s duchovní situací protestantů v poreformačním období, které spadá přibližně do let 1565 až 1740. Církev se v tomto čase postupně propadla do mrtvého formalizmu a stavu duchovního sebeuspokojení. Pod vlivem rostoucího racionalizmu a sekularizmu křesťanství stále více ztrácelo ze zřetele zachraňující milost evangelia a odevzdání se Kristu. Stále více místa se věnovalo věrouce a strohým filozofickým argumentům. Ačkoli se církev v tomto období jevila jako živá a aktivní, byla ve skutečnosti duchovně mrtvá.

Poselství se týká všech generací křesťanů. Křesťané velmi rádi hovoří o své věrnosti Kristu v minulosti. Naneštěstí však často nemají co říci o své současné zkušenosti s Kristem. Jejich náboženství je formální, nedotýká se jejich srdce a chybí jim skutečné odevzdání se Kristu.

Aplikace

Vždy je třeba pamatovat na to, že spasení dostáváme pouze prostřednictvím víry v Krista. Ve Zj 3,2 se píše: „Neboť shledávám, že tvým skutkům mnoho chybí před Bohem.“ Jak tomto textu rozumíš? Jak mohou naše skutky před Bohem „obstát“? (Viz také Mt 5,44–48.)

KRISTOVO POSELSTVÍ DO FILADELFIE

⁷Andělu církve ve Filadelfii piš: Toto prohlašuje ten Svätý a Pravý, který má klíč Davidův; když on otvírá, nikdo nezavře, a když on zavírá, nikdo neotevře: ⁸„Vím o tvých skutcích. Hle, otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít. Neboť ačkoli máš nepatrnou moc, zachoval jsi mé slovo a mé jméno jsi nezapřel. ⁹Hle, dávám do tvých rukou ty, kdo jsou ze synagógy satanovy; říkají si židé, a nejsou, ale lžou. Hle, způsobím, že přijdou a padnou ti k nohám; a poznají, že já jsem si tě zamiloval.“ (Zj 3,7–9)

Osobní studium

Šestým sborem, který Ježíš Janovým prostřednictvím oslovil, bylo společenství věřících ve Filadelfii (význam tohoto jména je „bratrská láska“). Město se nacházelo na důležité obchodní cestě a sloužilo jako vstupní brána k velké a úrodné rovině. Vykopávky naznačují, že šlo o centrum, do něhož lidé přicházeli za uzdravením. Město sužovala poměrně častá zemětřesení, proto se jeho obyvatelé stěhovali na venkov a obývali skromné příbytky.

Jak se podle úvodních veršů Ježíš představuje sboru ve Filadelfii? Jak tato charakteristika souvisí se situací ve sboru? Jak rozumíš Ježíšovu výrok „máš nepatrnou moc“ (Zj 3,8)? Co to říká o stavu tohoto sboru?

Poselství tomuto sboru se prorocky překrývá s velkým oživením mezi protestanty během prvního a druhého velkého probuzení, která se odehrála ve Velké Británii a v Americe přibližně v letech 1740 až 1844. Díky světlu, které dostali, chtěli v té době věřící zachovávat „mé [Kristovo] slovo“ (Zj 3,8). Stále větší důraz byl kladen na čistotu života a na zachovávání Božích

přikázání. V dopise se zmiňuje i Boží chrám (Zj 3,12; viz také Zj 4,1.2), „otevřené dveře“ velmi pravděpodobně naznačují vstup do nebeské svatyně. Jedny dveře se zavírají, aby se mohly další otevřít. To poukazuje na změnu, která se odehrála v Kristově velekněžské službě v roce 1844.

Přečti si text Zj 3,10–13. Na základě čeho poznáváme, že se čas krátí a Kristův návrat je stále blíž? Jaký význam má skutečnost, že Bůh chce na své věrné napsat své jméno (viz také 2Tm 2,19)? Pokud jméno představuje charakter osoby, co pak text Ex 34,6 říká o těch, kteří nesou Boží jméno?

Velké probuzení se konalo v církvích a denominacích na obou stranách Atlantiku. V letech, která předcházela roku 1844, se poselství o Kristově brzkém příchodu hlásalo na mnoha místech země. Zaslíbení, že Bůh označí svým jménem ty, kteří zvítězili, naznačuje, že Boží charakter se bude zrcadlit v jeho lidu. Tak, jako je důležité poselství o brzkém Kristově příchodu, má velký význam i zaslíbení o tom, že Kristus svůj lid na tuto úžasnou událost připraví. Odpouští jim jejich hříchy a vpisuje jim do srdce svůj zákon (Fp 1,6; Žd 10,16).

Aplikace

Co pro tebe znamená naděje na brzký Kristův příchod? Jak tě může posílit Kristovo zaslíbení, že v nás dokončí dílo, které začal?

POSELSTVÍ KŘESŤANŮM V LAODIKEJI

¹⁵Vím o tvých skutcích; nejsi studený ani horký. Kéž bys byl studený anebo horký! ¹⁶Ale že jsi vlažný, a nejsi horký ani studený, nesnesu tě v ústech. ¹⁷Vždyť říkáš: Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji! A nevíš, že jsi ubohý, bledý a nuzný, slepý a nahý. ¹⁸Radím ti, abys u mne nakoupil zlata ohněm přecháštěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu; a mast k potřetí očí, abys prohlédl. (Zj 3,15–18)

Osobní studium

Poslední sbor, kterému Ježíš adresuje prostřednictvím Jana své poselství, se nacházel v Laodikeji. Šlo o velmi bohaté město ležící na důležité obchodní cestě. Laodikea byla známá zpracováním vlny, velkými obchodními transakcemi a lékařskou školou, která byla proslavená léčbou očních nemocí hojivou mastí. Díky prosperitě byli obyvatelé města naplněni hrdostí a pocitem soběstačnosti. V roce 60 po Kristu město postihlo silné zemětřesení, které ho téměř úplně zničilo. Obyvatelé však odmítli pomoc od Říma. Prohlásili, že mají vše potřebné, aby si poradili sami. Ve městě byl nedostatek vody, proto ji přiváděli do města pomocí soustavy akvaduktů. Jelikož zdroj vody se nacházel poměrně daleko od Laodikeje, voda přicházela do města vlažná.

Přečti si text Zj 3,14–17. Jak se Ježíš představuje sboru v Laodikeji? Porovnej tyto verše s textem Oz 12,9. Jak se pocít soběstačnosti, kterým vynikala Laodikea, projevoval v životě křesťanů v tomto městě?

Ježíš nenapomíná věřící v Laodikeji pro nějaký vážný hřích ani pro nesprávné učení nebo odpadnutí od víry. Zdá se, že jejich problém spočíval v sebeuspokojení, které vedlo k duchovní lhostejnosti. Jako voda, která přitékala do města, nebyli ani studení, ani horcí – byli vlažní. Tvrdili o sobě, že jsou bohatí a nic nepotřebují, přesto však byli chudí, nazí a slepí vůči svému duchovnímu stavu.

Sbor v Laodikeji je symbolem duchovního stavu Boží církve na konci dějin – jak naznačují odvolávky na poslední události ve Zjevení. Jednu z takových odvolávek můžeme najít v Ježíšově varování ve Zj 16,15, které odkazuje na „bílý šat“ Kristovy spravedlnosti, jenž duchovně nahá Laodikea potřebuje (Zj 3,18). Výzva chránit si oděv a nechodit duchovně nahý se nachází uprostřed popisu duchovního zápasu Harmagedonu. Načasování Ježíšova varování se může zdát zprvu zvláštní, protože v době posledního zápasu již není možné toto roucho získat, vždyť čas zkoušky už pro každého skončil. Výzva chránit si oděv se však objevuje v souvislosti se šestou ranou a s Harmagedonem, protože Ježíš chce Laodikeji připomenout, aby se již nyní připravila na blížící se konflikt – dokud nebude opravdu pozdě. Proto je text Zj 16,15 varováním Laodikejským, že pokud neposlechnou Ježíšovy výzvy a rozhodnou se raději zůstat nazí (Zj 3,17,18), budou při jeho příchodu zatraceni a zahanbeni (1J 2,28–3,3).

Ježíš ujistil Laodikejské o své lásce a vyzývá je k pokání (Zj 3,19). Svou výzvu končí tím, že se jim představuje jako milý z Písně Šalomounovy (Pís 5,2–6), který stojí u dveří, klepe a prosí, aby ho pustili dovnitř (Zj 3,20). Každý, kdo otevírá dveře a nechává Ježíše vejít, dostává zaslíbení, že prožije se Spasitelem vztah plný důvěry a lásky – a nakonec s ním bude kralovat na jeho trůnu (Zj 20,4).

Aplikace

Přečti si text Zj 3,18–22. Jaké rady dává Ježíš věřícím v Laodikeji? Symbolem čeho je zlato, bílý šat a mast na oči (1Pt 1,7; Iz 61,10 a Ef 1,17,18)? V čem jsou tyto rady důležité pro nás, kteří žijeme v době závěrečných událostí před Ježíšovým příchodem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 57. kapitolu „Zjevení“ z knihy *Poslové naděje a lásky* (AA 578–592; PNL 333–341).

Sedm poselství církevním společenstvím v Malé Asii ukazuje pokles duchovního stavu v sedmi sborech. Církev v Efezu byla věrná, přestože už přišla o svou první lásku. Věřící v Smyrně byli z větší části věrní. Společenství v Pergamu a v Thyatirech dělala stále větší kompromisy, až se nakonec většina věřících zcela odvrátila od čistého učení apoštolů. Situace v Sardách byla vážná, protože většina členů nenásledovala evangelium. Filadelfie představuje vytrvalé a věrné křesťany. Sbor v Laodikeji byl v takovém stavu, že na jeho adresu nezaznívá žádná pozitivní zmínka.

V závěru každého poselství dává Ježíš zaslíbení všem, kteří se drží jeho rad. Můžeme si však všimnout, že ačkoliv jednotlivé sbory prožívají stále větší duchovní úpadek, Ježíšova zaslíbení úměrně tomu rostou. Sbor v Efezu dostává jen jedno zaslíbení. Další sbory dostávají postupně stále více zaslíbení. Církev v Laodikeji sice nakonec dostává jen jedno zaslíbení, ale můžeme ho vnímat jako to největší: „Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn“ (Zj 3,21).

Otázky k rozhovoru

1. Přečtete si text Ř 5,20. Jak předchozí myšlenky dokazují, že čím více se rozmáhá hřích, tím více se projevuje Boží milost? Uvažujte o tom v souvislosti s následujícím výrokem: „Církev, ač slabá a chybná, je právě tím, na čem na zemi Kristu nejvíce záleží. Neustále na ni dává pečlivý pozor a posiluje ji svým svatým Duchem.“ (2SM 396)
2. Křesťané často říkají, že je těžké být věrným křesťanem ve velkých městech. V prosperujících městech Malé Asie však žili křesťané, kteří zůstali věrni evangeliu a neochvějně důvěřovali Bohu i uprostřed tlaku, kterým na ně působilo jejich pohanské okolí. Co se z toho můžeme naučit? Uvažujte o těchto křesťanech ve světle Ježíšovy modlitby v J 17,15–19. Jak můžeme koncept „být na světě, ale nebýt ze světa“ vztáhnout na dnešní křesťany (ano, i na sebe)?
3. V čem si ve svém společenství potřebujete lépe uvědomit význam poselství Laodikeji?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____